

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ БІЗНЕСУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Шифр та назва спеціальності
124 - Системний аналіз

Інститут
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Освітня програма
Системний аналіз і управління

Кафедра
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ СИСТЕМАМИ
імені І.А.Зязюна

Рівень освіти
БАКАЛАВР

Тип дисципліни
Загальна, вибіркова

Семестр
5

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Гура Тетяна Віталіївна

Tetiana.Hura@khp.edu.ua

Професор НТУ «ХПІ» кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім акад.І.А.Зязюна

Автор та співавтор понад 300 наукових та науково-методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Психологія лідерства в бізнесі»,

"Психологія лідерства", "Психологія бізнесу та підприємництва». Має

9 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Член Української

Асоціації організаційних психологів та психологів праці. Досвід роботи

у вищій школі – 28 років.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на розгляд широкого кола питань щодо ознайомлення здобувачів із знаннями про психологічні особливості професійної діяльності особистості фахівця.

Особливу увагу в курсі приділено знанням з прикладних аспектів професійної діяльності підприємців та бізнесменів).

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з основними проблемами психології бізнесу та підприємництва як галузі психології, підготовка студентів до вирішення соціально-психологічних проблем в сучасних бізнес – організаціях та в підприємницькій сфері.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати і управляти часом.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК12. Здатність працювати в команді.

ЗК15. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Результати навчання

РН16. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 годин. (4 кредити ECTS): лекційні заняття – 32 год., практичні заняття -16 год., самостійна робота –72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Психологія лідерства в бізнесі» є:

- словесні (бесіда, лекція -диспут, проблемна лекція)
- наочні (ілюстрація)
- практичні (практичні ситуації, тестуи, анкета)
- групові (творчі групи)
- ігрові (ділові);
- документальні (аналіз, складання психологічних портретів);
- проблемні (кейси, мозковий штурм)
- інтерактивні (ментальні карти, виступи-презентації);
- самостійні (творчі завдання, опрацювання літератури)
- дослідницькі (теоретичний аналіз наукових джерел, емпіричне дослідження)
- тренінгові (обговорення, рефлексія)

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема №1. Вступ в психологію бізнесу та підприємництва.

Предмет і завдання психології підприємництва та бізнесу. Зв'язок з іншими видами психології.

Методи психології підприємництва.

Тема №2. Теорії підприємництва.

Психологічні теорії підприємництва. Основні психологічні особливості українського менталітету: індивідуалізм, екзекутивність, інтровертивність, емоційно-естетична домінанта, толерантність.

Тема №3. Психологічні ознаки підприємництва.

Ризик, активність, творчість як ознаки ефективного підприємництва.

Тема № 4 . Феномен лідерства в підприємницькій діяльності.

Теорії лідерства. Емоційне лідерство. Емоційний інтелект та його компоненти. Харизматичне лідерство.

Тема №5. Психологія особистості підприємця.

Психологічні типи підприємців: інтуїтивний (підприємець-піонер, підприємець-імітатор), консервативний (малорухливий, реагуючий під тиском).

Тема 6. Психологія підприємницької організації.

Моделі підприємницьких організацій. Психологічні основи побудови підприємницької організації.

Тема 7. Конфлікти в колективі підприємців.

Психологічні причини порушень комунікацій в бізнес-організації. Конфлікти в бізнес-організації та необхідність управління ними. Типи конфліктів, причини, наслідки.

Тема 8. Психологічний клімат в організаційному контексті.

Природа, структура та фактори психологічного клімату. Керівництво і психологічний клімат. Показники психологічного клімату в бізнес-організації.

Теми практичних занять

Тема 1. Методи психології підприємництва.

Проведення експертного анкетування з вивчення проблем фахівців.

Тема 2. Психічні процеси: пам'ять, увага, мислення, інтелект, їх значення в підприємницькій діяльності.

Тема 3. Дослідження ознак особистості підприємця.

Тема 4. Типи лідерів.

Дослідження рівня лідерського потенціалу підприємців.

Тема 5. Дослідження креативності бізнесмена.

Тема 6. Методика та навички реалізації ефективних крос-культурних комунікацій.

Тема 7. Методи вирішення конфліктів в бізнес-сфері.

Тема 8. Визначення психологічного клімату в бізнес-організації.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи не передбачені

Самостійна робота

1. Предмет вивчення психології: психологічні стани, процеси, властивості.
2. Психологічна підтримка в підприємстві.
3. Складання кросворду «Психологія».
4. Психологічна характеристика процесу прийняття лідерського рішення в бізнесі: форма, етапи, феноменологія, індивідуальні відмінності.
5. Написання есе на тему: Роль креативності в досягненні успіху бізнесменом.
6. Адміністративні та психологічні методи управління конфліктами.
7. Складання психологічних портретів бізнесменів світу.
8. Підготовка презентації на тему: Психологічний портрет успішного бізнесмена.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Пачковський Ю.Ф. . Психологія підприємництва / Ю.Ф.Пачковський / навч. посібник, 3-є вид.- К.: Каравела, 2007. – 416 с.

Базова література

2. Бабаєв В.М. Організаційна культура працівника: навч.посібник /В.М.Бабаєв, Н.В.Шаронова. - Харків: НТУ "ХПІ", 2005. - 260с.

3. Іпатов Е.Ф. Психологія управління в бізнесі: навч.посібник / Е.Ф. Іпатов, К.М.Левківський, В.В. Павловський. - Київ; Харків: НМЦВО, 2002. - 319с.

4. Палеха Ю.І. Ключі до успіху, або організаційна та управлінська культура: навч.посібник / Ю.І.Палеха. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2000.

5. Романовський О. Г. Психологія управління /О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, А.О. Лаврентьева. – Харків : НТУ «ХПІ», 2001. – 160 с.

6. Зубенко Л. Г. Культура ділового спілкування : навч. посіб. / Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. – К. : ЕксОб, 2000. – 200 с.

7. Гура Т.В. Розвиток когнітивних якостей у бізнес-лідерів: навчальний посібник /Т.В.Гура. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.

8. Книш А.Є. Діагностика типу морального лідерства у сфері бізнесу: навчальний посібник / А.Є.Книш. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
9. Книш А.Є. Емоційний інтелект лідера у сфері бізнесу: навчальний посібник / А.Є.Книш. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
10. Макаренко А.Б. Крос-культурні комунікації для бізнес-лідерів: навчальний посібник / А.Б.Макаренко. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
11. Мороз В.М. Трудовий потенціал бізнес-лідера: навчальний посібник / В.М.Мороз. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
12. Романовський О.Г. Бізнес-лідерство і когнітивні якості: навчальний посібник / О.Г.Романовський. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
13. Середа Н.В. Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступі: навчальний посібник / Н.В.Середа. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
14. Романовський О.Г.Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г.Романовський, В.В.Бондаренко, Т.В.Гура, А.Є.Книш - Х.»Друкарня Мадрид», 2017. – 100 с.
15. Романовський О.Г.Психологія управлінської діяльності лідера: навчальний посібник / О.Г.Романовський, О.С.Пономарьов,В.В.Бондаренко, Т.В.Гура, А.Є.Книш - Х.»Друкарня Мадрид», 2017. – 100 с.
16. Романовський О.Г.Психологія тимблдингу: навчальний посібник / О.Г.Романовський,В.В.Шаполова, О.В.Квасник, Т.В.Гура. - Х.»Друкарня Мадрид», 2017. – 100.
17. Гура Т. Психологія лідерства в бізнесі: навчальний посібник / Т.Гура, О.Романовський, А.Книш. - Х.»Друкарня Мадрид», 2017. – 100 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

18. <http://psychlib.com.ua/>
19. <http://www.bookzone.com.ua/books/psychology/>
20. <http://library.kpi.kharkov.ua/>
21. <http://web.kpi.kharkov.ua/>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Методами контролю є усний та письмовий контроль.
Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, тестів.
Результати поточного контролю враховуються як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даного освітнього компоненту.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

28.08.2023

Завідувач кафедри
Ніна Підбуцька

28.08.2023

Гарант ОП
Юрій ДОРОФЄЄВ